

SPD
1893

**PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE**
ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

PLANINSKI ZABAVNIK **2**

Planinski zabavnik 2

Avtorji nalog

Urška Stritar, Karmen Usar, Emil Pevec

Ilustracije, oblikovanje in prelom

Petra Grmek

Avtorji in viri fotografij

Str. 12: Franci Horvat (Grintovec in Nanos), Oton Naglost (Blegoš), Andrej Stritar (Jalovec), Manca Čujež (Stol); str. 13: Manca Čujež; str. 22: Marjan Bradeško; str. 24: Oton Naglost; str. 36: Andrej Stritar (zemljevid); str. 40: Silvo Kokalj/arhiv Planinskega vestnika (PV); str. 41: arhiv PV; str. 42: arhiv PV.

Urednica

Mateja Gruden

Recenzija

Marjeta Kepec

Lektoriranje

Milojka Mansoor

Tisk

Schwarz print, d. o. o.

Izdala in založila

Planinska zveza Slovenije
Ob železnici 30a
SI-1000 Ljubljana
www.pzs.si
info@pzs.si
Ljubljana, 2018

Evidenčna številka založbe

465

Za Planinsko zvezo Slovenije

Bojan Rotovnik

Naklada

800 izvodov

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

796.52(075.2)

793.7(075.2)

STRITAR, Urška

Planinski zabavnik 2 / [avtorji nalog Urška Stritar, Karmen Usar, Emil Pevec ; ilustracije Petra Grmek]. - Ljubljana : Planinska zveza Slovenije, 2018

ISBN 978-961-6870-31-3

1. Gl. stv. nasl. 2. Usar, Karmen 3. Pevec, Emil
293137664

Brez pisnega dovoljenja Planinske zveze Slovenije so prepovedani reproduciranje, distribuiranje, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnem koli obsegu ali postopku, tudi fotokopiranje, tiskanje ali shranitev v elektronski obliki. Tako ravnanje pomeni, razen v primerih od 46. do 57. člena Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah, kršitev avtorske pravice.

OPOZORILO

Čeprav je eden osnovnih ciljev izdaj PZS povečati varnost obiskovalcev gora in čeprav je namen Planinskega zabavnika tudi vzgoja za varno hojo v gore, pa avtorji in PZS ne morejo sprejeti odgovornosti za morebitno nesrečo ali škodo, ki bi jo utrpeli njegovi uporabniki. Vsak se za turo odloči sam in tudi tvega sam, za otroke pa so odgovorni njihovi starši oz. vodniki.

V HRIBE Z ZABAVNIKOM

Dragi otroci, mladostniki, starši, stari starši, učitelji, mentorji, vodniki in vsi drugi!

Pred vami je Planinski zabavnik 2 – drugi delovni zvezek s planinsko tematiko, tokrat za otroke in mladostnike od 9. do 14. leta. Delovni zvezek, ki se ga boste zagotovo lotili z veseljem! Nova znanja boste usvajali na zabaven in šaljiv način, čeprav je vsebina, ki se bo razgrnila pred vami, ko boste odprli in prelistali zabavnik, tudi zelo resna.

Planinski svet je predvsem nepopisno lep. To je svet čudovite narave. Skrivnostnih gozdov. Prostranih travnikov in pašnikov, kjer lahko poleti opazujete krave na paši ali štejete ovce (pa ne zato, da bi zaspali!). Vrtoglavih sivih sten, v katerih morda opazite drobne pike, plezalce, ki napredujejo proti vrhu. Nazobčanih grebenov. Pisanih cvetlic, ki rastejo celo iz skalnih razpok. In plašnih divjih živali, ki bodo takoj zbežale, ko vas bodo ugledale. Tu se nadihamo svežega zraka in premigamo telo. In fotografski aparat tukaj posname najlepše motive.

A obenem je to svet, ki zahteva pripravljenost za vstop vanj in za gibanje v njem. Zato se boste v zabavniku seznanili z osnovami varnega planinstva. Poleg tega boste v njem izvedeli, kakšna so nenapisana pravila obnašanja v hribih, in na splošno: kako biti planinec, ki spoštuje druge pohodnike, pa tudi rastlinski in živalski svet, ki ga obdajata v hribih. Naši junaki, ki jih boste kmalu spoznali, vas bodo skozi svoje dogodivščine seznanili tudi, recimo, s tem, kako se vesti, ko se boste na pašniku soočili bodisi s kravo z mladičem ali – ojoj! – bikom! Naučili se boste novih besed iz planinskega »slovarja«, da boste vedeli, kaj je, recimo, škrbina, ali melišče. In o slovenskih gorah se boste poučili, pa alpinistih in alpinistkah, ki so se s svojimi dosežki v domačih in tujih gorah že vpisali v zgodovino. In še in še ... Da ne bomo razkrili preveč, bo najbolje, da se kar lotite dela!

Kako? Naloge so različne: najprej po zahtevnosti. Videli boste, da imajo nekatere naloge eno (markacijo), nekatere dve , nekatere pa tri . Ena markacija pomeni najlažje naloge, namenjene najmlajšim reševalcem zabavnika, starim 9 in 10 let. Dve markaciji označujeta srednje težke naloge (11 in 12 let). Tri markacije pa označujejo najtežje naloge v zabavniku, namenjene mladostnikom, starim 13 in 14 let. Seveda pa ste tudi starejši vabljeni k reševanju lažjih nalog in k utrjevanju znanja; prav tako se lahko mlajši lotevate težjih nalog, če vas bodo pritegnile. Pri tem so vam lahko v pomoč starejši bratje in sestre, starši, stari starši, tete in strici, učitelji in mentorji ... Pa seveda obsežna literatura s planinsko tematiko (revije, knjige, vodniki) in splet, ki je zakladnica najrazličnejših informacij.

Naloge v zabavniku so razvrščene po sklopih (varno v gore, planinske poti in postojanke, spoznavanje gora, zgodovina, rastlinstvo in živalstvo idr.) in od najlažjih do najtežjih. Ni pa vam jih treba reševati zapovrstjo; rešujte jih poljubno, kakor vam je najbolj všeč.

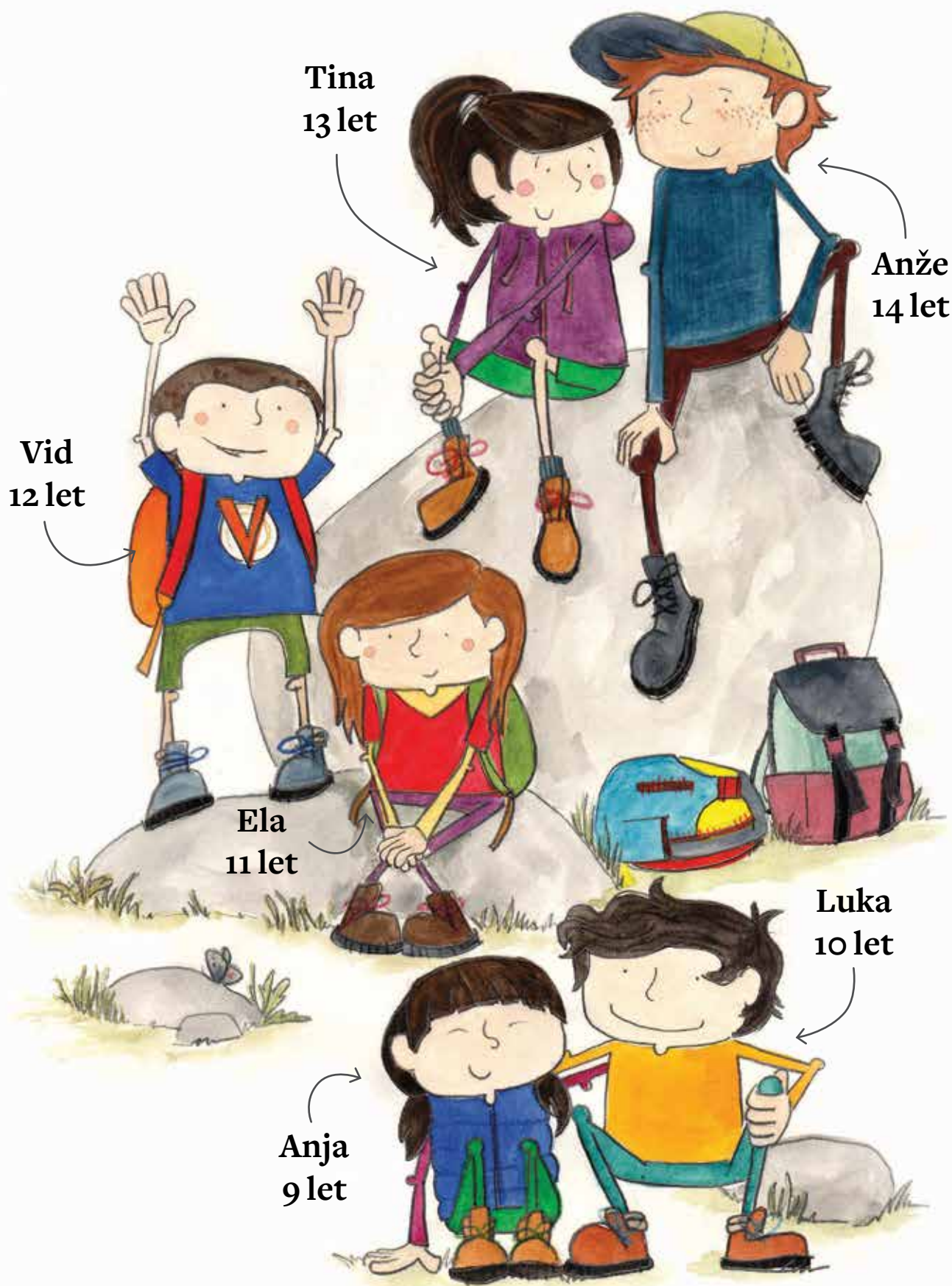
Naloge se razlikujejo tudi po načinu reševanja: križanke, uganjevanje, branje, iskanje pravih odgovorov, naloge za povezovanje, risanje in fotografiranje, iskanje rim, ročne spretnosti in tako naprej. Kakor ste že lahko ugotovili, niso prav vse za pridobivanje novih znanj; nekatere so namenjene tudi spodbujanju domišljije, ustvarjalnosti, doživljanju občutij, ki jih v nas prebujajo hribi. Naloge so opremljene z ilustracijami in fotografijami. Vsako pospremi tudi (sovica), ki vam bo prišepnila še kakšno novo modrost ali nasvet. **ALI VEŠ?** pa vam bo razgrnil še kakšno novo zanimivost in poglobil že znano. Vse naloge imajo kratek uvod, ki vam bo predstavil nalogo, in navodilo za reševanje. Ne prehitujte in ne poiščite takoj rešitev na zadnjih straneh! Naj vam bodo te v pomoč le za preverjanje tistega, kar ste naredili sami.

Želimo vam, da boste v reševanju nalog v Planinskem zabavniku 2 uživali in da ga ne boste reševali samo doma; vzemite ga s seboj na izlet ali na planinski tabor, rešujte ga skupaj s prijatelji. Želimo vam, da vam bo v planinskem svetu lepo, še zlasti pa, da bo korak varen!

Srečno!

Avtorji Planinskega zabavnika 2

Z NAMI BODO ...

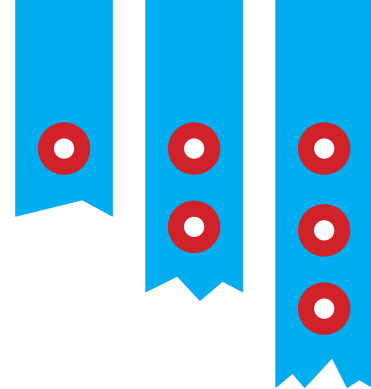

Gore obiskujejo s starši, sorodniki, planinskim krožkom v šoli in planinsko skupino v okviru svojega planinskega društva.

MOJA PLANINSKA IZKAZNICA

Ela, Vid, Tina in Anže so člani planinskega društva v svojem domačem kraju. Prejeli so tudi svojo člansko izkaznico, ki jo nosijo s seboj na planinske izlete.

Izpolni izkaznico s svojimi podatki, ki jih poznaš.

SPD 1893

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE
ALPINE ASSOCIATION OF SLOVENIA

www.pzs.si

Naziv društva/Name of alpine club

Ime in priimek/Name and surname

Naslov/Address

Datum rojstva/Date of birth

Št. izkaznice/Card number

ČLANSKA IZKAZNICA
MEMBERSHIP CARD

ČLANSTVO V PLANINSKI ZVEZI SLOVENIJE ZA TEKOČE LETO TRAJA OD DNEVA VČLANITVE DO 31. JANUARJA NASLEDNJE LETO. OSNOVNOŠOLSKI OTROK IN MLADOSTNIK PLAČUJETA PRECEJ NIŽJO ČLANARINO.

ALI VEŠ?

Člani Planinske zveze Slovenije imajo v okviru izbranega planinskega društva tudi planinsko izkaznico, ki jim omogoča številne prednosti in ugodnosti. Več o tem si lahko prebereš na spletnem naslovu: <https://clanarina.pzs.si/>.

KAKO SE ŽE REČE?

Tina in Anže hodita k planinskemu krožku že vsa osnovnošolska leta. In ker sta že precej izkušena, ju društveni vodniki povabijo na izlet po Furlanovi poti na Gradiško turo. Nimata težav s poznavanjem zahtevane opreme. Koliko pa planinsko opremo poznaš ti?

Zapisane pojme poišči v dani mreži v osmih smereh (vodoravno, navpično, diagonalno) in jih prečrtaj. Neprečrtane črke izpiši, da dobiš končno geslo (zaradi koristnih informacij zadnja leta nepogrešljivi sopotnik na planinskih poteh). Začneš levo zgoraj in končaš desno spodaj.

R	O	B	I	R	P	I	N	L	A	H	U	K	Č
M	P	Z	E	M	L	J	E	V	I	D	O	E	S
A	G	O	E	C	I	V	A	K	O	R	L	B	O
Č	O	E	H	L	O	P	A	T	A	N	A	Č	N
E	J	Z	I	O	H	G	A	L	A	K	K	O	Č
R	Z	E	N	E	D	D	P	S	V	O	V	M	N
V	A	R	M	I	A	N	V	S	R	M	O	O	A
A	R	E	T	L	N	E	E	E	V	P	R	P	O
N	J	D	E	I	T	K	A	P	L	A	T	A	Č
L	I	Č	P	I	L	E	F	P	A	S	E	V	A
A	O	E	L	I	F	L	I	S	A	L	V	R	L
P	C	K	N	K	R	P	L	J	E	K	I	P	A
S	A	A	Č	E	R	V	K	A	V	I	B	C	N
P	L	A	Z	O	V	N	A	Ž	O	L	N	A	E

BIVAK VREČA,
CEPIN,
ČELADA,
ČELNA SVETILKA,
DEREZE,
FLIS,
GOJZARJI,
GPS,
KAPA,
KLIN,
KOMPAS,
KRPLJE,
KUHALNI PRIBOR,
LOPATA,
MEH,
PLAZOVNA ŽOLNA,
POHODNE PALICE,
PRVA POMOČ,
ROKAVICE,
SONČNA OČALA,
SPALNA VREČA,
VETROVKA,
VRV,
ZEMLJEVID

KONČNO GESLO:

»NOBENI GORI, NAJ BO ŠE TAKO
ČUDOVITA IN ZAŽELENA, NE VELJA
ŽRTVOVATI ČLOVEŠKEGA ŽIVLJENJA.«
(Felix Germain)

S POZNAVANJEM IN PRAVILNO
UPORABO PLANINSKE OPREME
LAHKO VELIKO NAREDIMO ZA SVOJO
VARNOST V GORAH.

ALI VEŠ?

V najbližji knjižnici si izposodi Planinski terminološki slovar, najdeš pa ga tudi na spletu!

PRIPOMOČKI ZA VEČJO VARNOST

Luka je v trgovini s športno opremo videl številne pripomočke, ki se uporabljajo v hribih. Nekatere je poznal, saj jih je uporabljal njegov starejši brat, večine pa ni poznal.

Pomagaj Luki poimenovati pripomočke, ki jih je videl v trgovini. K sličicam pripiši ime pripomočka in staršem ali prijatelju povej, za kaj se uporablja.

KATERI PRIPOMOČEK BOŠ POTREBOVAL/A V HRIBIH, JE ODVISNO OD NAČRTOVANE TURE, LETNEGA ČASA IN TVOJE USPOSOBLJENOSTI, DA PRIPOMOČEK UPORABIŠ. ČE PRIPOMOČKA NIMAŠ ALI GA NE ZNAŠ UPORABLJATI, ODLOŽI NAČRTOVANI IZLET, DOKLER NE BOŠ NJEGOVE UPORABE POPOLNOMA OBVLADAL/A.

ALI VEŠ?

Za varno gibanje v gorah potrebujemo poleg dobrih pohodnih čevljev in primernih oblačil tudi nekatere druge pripomočke.

KDO STA?

Tina in Anže sta si ogledala Badjurov črno-beli film iz leta 1931 V kraljestvu Zlatoroga. V njem je nastopal tudi kodrolasi mladenič, ki se je v letih pred drugo svetovno vojno s prijatelji loteval novih plezalnih smeri v Julijskih Alpah. V članku pa sta brala tudi o neustrašni alpinistki, ki se je v istem času lotevala najtrših alpinističnih izzivov pri nas.

Preberi ključne informacije o obeh plezalcih in s pomočjo knjig o zgodovini slovenskega alpinizma oziroma spleta ugotovi, kdo sta oba plezalca in kateri je bil njun pomembni skupni dosežek v Triglavski severni steni leta 1945.

ROJEN 1893 NA JESENICAH

ZAPOSLEN V JESENIŠKI
ŽELEZARNI

IZVRSTEN ALPINIST

NAJVEČ VZPONOV OPRAVIL
V ZLATI NAVEZI Z MIHO
POTOČNIKOM IN STANKOM
TOMINŠKOM

IGRALEC V FILMIH »V
KRALJESTVU ZLATOROGA«
IN »TRIGLAVSKE STRMINE«

1945 S SOPLEZALKO
PREPLEZAL ZNAMENITO
SMER V STENI

Ime in priimek alpinista:

ROJENA 1901 V LJUBLJANI

PRED IN MED DRUGO
SVETOVNO VOJNO
LASTNICA NAJVEČJE
VERIGE KINEMATOGRAFOV
V DRAVSKI BANOVINI IN
JUGOSLAVIJI

IZVRSTNA ALPINISTKA S
ŠTEVILNIMI PRVENSTVENIMI
SMERMI

1945 S SOPLEZALCEM
PREPLEZALA ZNAMENITO
SMER V STENI

Ime in priimek alpinistke:

SKUPNI DOSEŽEK OBEH ALPINISTOV:

NE POSKUŠAJ SAM/A POSNEMATI
ALPINISTOV IN OSVAJATI GORA ALI
OSTENJ PO PLEZALNIH SMEREH. ZA
TO POTREBUJEŠ POSEBNA ZNANJA
IN IZKUŠNJE, KI JIH LAHKO PRI
DOLOČENI STAROSTI PRIDOBIŠ V
ALPINISTIČNIH ŠOLAH V NEKATERIH
PLANINSKIH DRUŠTVIH.

ALI VEŠ?

Na začetku 20. stoletja je v naših gorah potekala tekma med slovenskimi in nemškimi alpinisti. To tekmo med narodoma označujejo tudi imena smeri v Triglavski severni steni. Tako lahko še danes veličastno steno alpinisti preplezajo po Slovenski ali Nemški smeri.